

Газрнь äдл, ургъцнь äдл биш

Тәрә хуралгъна кӧдлмш тӧгсәд, намрин тәрәнд белдвр келж йовх цагт, эн джилни тәрәнә гарцин тускар мана совхозин коллектив, тус йилгъл совхозин 5-ч болн 1-ч фермс хаврин тәрәнә кӧдлмш ягъдж кегдснә болн ямаран ургъц авсна тускар ахрар келдж, умшачирт медулхәр седджәнәв.

Эн джил йир өвәртә болв. Тәрән ургъдж әмлх цагт, нег чигн хур орсн уга. Болв 383-ч номертә совхозин 5-ч ферм тиним хагсу гань бәәдлд, темдгтә сән ургъц авб. Намрар тәргдсн цагъан буудән 445 гектар газрин нег гектар болгънас 26,5 центнер, әс гидж 160 пуд буудә авгдв.

Иим йилгъән ик ургъц—агротехническ заавр-зокал арднъ ордж кӯнәснә ашд авгдсн. 345 гектар, тәрән сәәнәр белдгдсн кегдсн газрар—хар парар тәргдлә. Эн газрин агъуд чигинь бәрдж, саалтгдлг өвснә унъгинь таслхин эркд дӧрв дакдж сӧнъгддж самнгдад, дакад нег дакдж семлдж самнгда. Тегәд чигн эн газрин нег гектар болгънас 28,5 центнер буудә авгдв. 100 гектар газр, Т. С. Мальцевин дамшлтар хагългдла. Газр хагъллгъна туск Мальцевин дамшлт тӯрӯн болдж ниднин джилд әклдж сӧрләвдн, тегәд эн невчк дуту-дундта болв. Юнъгад гихлә, мана совхозд ээм уга андсгъ (Мальцевин андсгъ гигъяд) уга бәәсмн. Тегәд чигн, тер 100 гектар газрин ургъц санснас багъ болв—эн газрин агъугин нег гектар болгънас 25,7 центнер цагъан буудә авгдв.

Танъгъчин организац, тӯрӯн болдж танъгъчин селәнә әдл-ахун управлень, Мальцевин андсгъин тускар сандж,

эн андсгъиг тӯргн кевәр олдж авч, Мальцевин дамшлтар газр хагъллгъинг колхоз, совхоз болгънар бргнәр делгрӯлх зӧвтә.

Талдан культурин ургъц бас му биш болв. Улгӯрнь, хагългдсн (хар пар) газрар тәргдсн 80 гектар хар тәрәнәс, дакад хаврин тәрәнә ормар сӧнъгддж самнад, тәргдсн 35 гектар хар тәрәнәс—ут-туршдан 115 гектар хар тәрәнәс дундлад нег гектар болгънас 12,1 центнер хар буудә авгдв. Сәәнәр белдгдлж тәрлгънә өмн семлдж самнад тәргдсн 242 гектар зябь газрин ичмән, дундлад нег гектар газрасн 13-д центнер ичмә өгв. Нег джилд тәргдлг тәрмр өвснә ормар сӧнъгддж самнад тәрсн 120 гектар газрин арва, дундлад нег гектар газрасн 9,7 центнер арва өгв. Хагсу-гань иктә джилд эн бас сән ургъц болдмн.

Иим сән, ик ургъциг тенъгр өгсн уга. Эн ончта сән ургъц 5-ч фермин агроном ұр Н. К. Буленкон болн фермин управляющ ұр Кальницкин тодрха гардврин ашд, агротехническ заавр-зокал сәәнәр кӯнәснә ашд, тракториствр, кӧдлмшчвр седклән тәвдж, коммунистическ кевәр кӧдлснә ашд бәргдсн.

5-ч фермлә хошалдж бәәдг 1-ч фермин тәрәнә ургъцнь мел талдан болв. Учрнь юмб гихлә—самгъа му, седкл уга гардврин уршг. Цагъан буудән ургъц дундлад нег гектарас—15,3 центнер болв, әс гидж эн ферм 514 гектар газрин агъуд тәрсн цагъан буудәгъәс 7864 центнер буудә тату авб, хар буудән ургъц дундлад нег гектарас—8,3 центнер болв, ичмәнә ургъц—

9 центнер, арван ургъц—зуг 4,6 центнер болв.

Юн учрар эн фермин тәрәнә ургъц иим му болв гинәт? Фермин толгъач В. А. Рябинский, полевод И. Г. Косиков, трактори бригадиц бригадир И. Г. Диденко ик ургъц авхар седджәсн уга болхий? Әдн ик ургъц авхар седх биш, нам авхин тускар кесг дакдж хәәкрдж, амн угән өгцхәлә. Болв әднә санань салькнас хурдн болад хоосн амн болдж гарв.

Эн фермин гардачвр, ниднин джил намрин тәрәнә белдвр кех цагт, хаврин тәрәнә цагт тәрәнә газринг агротехническ заавр-зокалла ирлцнъгъу сәәнәр белдвр келго, болс-бүтцәрнь тәрә тәрлгънә зурагъан кӯнәчкәд, тенъгр хәлә-джәсмн. Тенъгрт ицлго, эврә гарарн ургъц ургъадж авдгиг әдн маргдж. Мел эн учрар 1-ч фермин тәрәнә ургъц 5-ч фермин ургъцас тиним холд тату болсн.

Уӯрмӯд Рябинский, Косиков болн Диденко олачн тер эндӯгъән гаргъдж йовна. Фермин хагълсн (пар) газрнь йир му бәәдлтә бәәнә, хәләвр татгин учрар, өвсәр эзлгддж. Намрин тәрәнә экн буудә чигн ода бийнь цеврлгдәд уга бәәнә, хаврин тәрәнә экнә тускар нам сандж-тоолджахш. Эн фермин гардач Рябинский, бийән дала юм меддг кӯунд тоолад, агрономин заавр нам сонъсхар седджәхш.

Совхозин әклц партийн организац, нег улӯ фермин коммуниствр намрин тәрәнә белдврт сән онъган тәвдж, ирх джилд ик ургъц авхин тӧлә цугтагъинь кех зӧвтә.

А. ШАЖЕН—БАТУЕВ,
383-ч номертә совхозин ах агроном.